

10.14 Förändrad röstlängd

Förslag:

RS föreslår att RF-stämman beslutar

- att** revidera 4 kap 2 § och 9 kap 5 § RF:s stadgar i enlighet med bilaga 1; samt
- att** RS ges i uppdrag att, till RF-stämman 2023, föreslå en definition av aktiv i idrott som införs i RF:s stadgar samt föreslå att aktiv i idrott införs som en parameter vid fördelningen av tilläggsröster.

FS föreslår att SISU-stämman beslutar

- att** FS ges i uppdrag att, till SISU-stämman 2023, föreslå en stadgejustering, så MO:s föreningsantal ska jämföras med det beräkningstal som föreslås används för proportioneringen vid upprättandet av RF:s röstlängd.

Bakgrund

RF- respektive SISU-stämman 2019 beslutade att ge RS och FS i uppdrag att till stämmorna 2021 se över röstlängden för att säkerställa balans av röstfördelningen utifrån SF:s storlek.

I motiven till RS och FS förslag i denna del angavs att grunden för översynen är att förändringen i kriterier, villkor och anslutningsformer gällande medlemskap i RF och SISU kan påverka hur många förbund som kommer att vara medlemmar i RF och SISU i framtiden. Ett scenario är att fler små förbund inledningsvis beviljas medlemskap i RF. Ett annat är att även större förbund, som finns utanför idrottsrörelsen idag, kan komma att bli medlemmar.

Syftet med översynen av röstlängden utifrån stämmobesluten 2019 var således att se över nuvarande fördelningsmodell av tilläggsröster och vid behov ta fram förslag på en modell där balansen mellan större och mindre SF inte snedvrids utifrån ovan beskrivna scenarios.

Vid RF-stämman 2011 behandlades röstlängden under punkt 13.6 RS förslag: Olika anslutningsformer inom RF. I remissförfarandet efterfrågade flera SF en beräkningsgrund vid fördelningen av tilläggsröster som utgick från en kombination av föreningsantal och andra mätbara storlekkriterier som exempelvis aktiva medlemmar i förening, för att röstfördelningen bättre skulle speglade storleken på respektive SF:s verksamhet. I förslaget framförde RS att de i en framtid ser möjligheten att kombinera föreningsantalet med det statistiska underlaget "aktiv i idrott" (i IdrottOnline) som grund för fördelning av tilläggsröster, men eftersom implementeringen av aktiv i idrott ännu inte fullt ut var genomförd inom alla SF ansåg RS att en sådan stadgeändring bör anstå till en kommande RF-stämma.

Mot denna bakgrund genomfördes översynen av röstlängden.

Ärendets beredning

Översynen inleddes med ett planeringsarbete. En referensgrupp tillsattes genom nomineringar från SF där samtliga sju nominerade ingick. En projektplan upprättades där det huvudsakliga utredningsarbetet skulle ske under 2020. Med anledning av covid-19 och dess följd effekter var det inte görbart att fullfölja projektplanens ursprungliga tidplan, utan utredningsarbetet komprimeras till hösten 2020.

Under utredningsarbetet genomfördes tre avstämningar med referensgruppen. Fokus vid första mötet var vilka parametrar som ska definiera SF:s storlek, medan det andra mötet främst hanterade vilken beräkningsmodell som ska användas vid fördelningen av tilläggsröster. Vid det sista mötet, vilket hölls efter att Riksidrottsforum (RIF) hade genomförts, diskuterades utredningen i sin helhet. Inspelen från RIF beaktades i syfte att ge så bra vägledning som möjligt för remissunderlaget.

Under RIF genomfördes en workshop på 60 minuter gällande översynen av röstlängden. Under workshopen genomfördes gruppdiskussioner, nio grupper om cirka sex personer varav en samtalsledare. Inför RIF hade ett underlag skickats ut med fokus på beräkningsgrunderna. Under den dragning som genomfördes på RIF, presenterades även hur väl nuvarande röstfördelning står i proportion till respektive SF:s andel av det totala antalet medlemsföreningar och hur en direkt proportionell röstfördelning skulle se ut. Gruppdiskussionerna därefter hanterade följande:

- Ge era allmänna reflektioner utifrån den dragning som presenterades
- Antal föreningar används idag som grund för fördelning av röster. Ge förslag på (med motiv) ytterligare parametrar som kan användas, men även om något inte bör användas.
- Andra viktiga medskick till fortsatta arbetet kring översyn av röstlängd.

Utredningens slutsatser och förslag skickades ut på remiss den 11 december 2020 med sista svarstid 1 februari 2021.¹

Remissvar

Sammantaget svarade 29 SF och ett RF-SISU distrikt på remissunderlaget om Översyn av röstlängd.

Några SF har yttryck att utredningen har gått utanför syftet med översynen genom att lägga förslag på förändringar som inte berör balansen i nuvarande röstlängden vid större förändringar av antalet medlemsförbund i RF.

Flertalet SF ställer sig bakom förslaget att fleridrottsförbunden ska tilldelas tilläggsröster utifrån samma villkor som övriga SF. Det framförs att inga förbund ska särbehandlas, förändringen ligger i linje med Strategi 2025 samt att det ger en förenklad och mer överblickbar fördelningsmodell.

Svenska Friidrottsförbundet anser att nuvarande särreglering är motiverad eftersom övriga SF, till skillnad från fleridrottsförbunden, ansvarar för att säkerställa utveckling och kvalitet av exempelvis regelverk, tränings- och tävlingsformer för den idrott som är förbundets

¹ Utredningen, som skickades ut på remiss, återfinns på <https://www.rf.se/Arbetsrum/riksidrottsmotet/moteshandlingar/remisser>

kärnverksamhet och föreslagen förändring riskerar att snedvrیدا balansen mellan fleridrottsförbunden och övriga SF.

Flertalet SF anser att nuvarande beräkningsmodell är väl avvägd. Exempelvis *Svenska Ishockeyförbundet* anser att nuvarande röstlängd på ett rimligt sätt balanserar dimensionerna ”storlek” (antal föreningar) och solidaritet (att alla SF ska vara delaktiga).

Några SF vill ha vill ha fördelningsmodellen en medlem – en röst eller begränsa antalet tilläggsröster ett förbund kan få. Argumenten är att värna om den demokratiska processen, mångfalden inom idrotten och att alla medlemmar har samma värde och ska därför ha lika många röster.

Svenska Fotbollförbundet har framfört att tilläggsrösterna borde fördelas i direkt proportion till SF:s storlek. Ur ett demokratiskt perspektiv, där RF ska representera alla de individer som utgör den svenska idrottsrörelsen, är det enligt Svenska Fotbollförbundet oacceptabelt att ett SF negativt särbehandlas på det sätt som sker idag.

Svenska Fotbollförbundet är det enda förbundet som vill förändra antalet röster vid RF-stämman. De anser att vid en fördelning i direkt proportion till SF:s storlek bör antalet röster öka, exempelvis till 400, för att skapa större överensstämmelse mellan respektive SF:s storlek och dess andel av tilläggsröster. För att kunna bibehålla ett praktiskt välfungerande riksidrottsmöte anser förbundet att ett ombud bör kunna företräda flera röster.

Flera SF uttrycker att de vill införa aktiv i idrott som en parameter vid fördelningen av tilläggsröster. Det framförs att det skulle ge en mer rättvisande fördelning, förbund med jämförelsevis få föreningar men desto fler enskilda aktiva skulle i mindre omfattning missgynnas. Det framförs även att orsakerna bakom de skillnader som finns mellan förbunden ofta beror på faktorer som föreningar och förbund inte kan påverka.

Flera SF motsätter sig att aktiv i idrott införs som en parameter vid fördelningen av tilläggsröster. Några framför att de i grunden är positiva till en förändring, men de anser att aktiv i idrott först måste få en tydligare definition och bättre kvalitet innan det är aktuellt att ta ett sådant beslut. Några förbund motsätter sig förslaget med anledning av att förändringen skulle medföra en förskjutning av röstfördelningen mot de större förbunden. Det framförs även att föreningarna är grunden för all verksamhet inom idrottsrörelsen, varmed antal föreningar ska vara grund för fördelningen av tilläggsröster samt att det skulle medföra onödig administration på föreningsnivå.

Det finns en stor enighet om att det behövs en tydligare definition av aktiv i idrott samt att kvalitén måste förbättras.

Svenska Dövidrottsförbundet har framfört att samhörigheten i teckenspråksgemenskapen, språkligt och kulturellt, är det centrala inom förbundets verksamhet och inte hörselnedsättning. De regler som finns för internationella mästerskapstävlingar gällande hörselnedsättning medför ett mycket begränsat antal medlemmar i dövidrottssammanhang.

RS/FS förslag

Vid genomförandet av översynen av röstlängden ansågs det relevant att beakta vad som hade framförts vid RF-stämman 2011, senast en större översyn av röstlängden genomfördes. RS besvarade då flera förbunds önskan om att ta in antalet aktiva utövare som parameter vid fördelningen av tilläggsröster med att en sådan stadgeändring bör anstå till en kommande RF-stämma. Utifrån det har översynen av röstlängden genomförts med en något bredare ansats än utifrån ordalydelsen i stämmobesluten 2019.

Att ta bort särregleringen för fleridrottsförbunden vid fördelningen av tilläggsröster medför ingen större förändring av röstlängden. Samtidigt innebär förslaget en enklare och mer överblickbar röstfördelning och det ligger i linje med den utveckling som skett över tid där fleridrottsförbunden i många sammanhang behandlas som övriga SF. RS noterar Svenska Friidrottsförbundets invändningar men bedömer risken för att balansen mellan fleridrottsförbunden och övriga SF ska snedvridas som liten. RS föreslår därför att fleridrottsförbunden ska tilldelas tilläggsröster utifrån samma villkor som övriga SF.

I nuvarande fördelningsmodell av tilläggsröster till SF (ej fleridrottsförbunden) delas ett förbunds föreningsantalet med 2, 4, 8, 16 och så vidare för varje erhållen tilläggsröst. Utredningen visade att balansen mellan stora och små förbund består även vid större förändringar av RF:s medlemsantal. RS noterar att ett antal förbund vill införa andra fördelningsmodeller men bedömer att det saknas stöd för sådana genomgripande förändringar. RS föreslår därför ingen förändring av fördelningsmodellen. RS föreslår inte heller någon förändring av antalet röster eller ombud på RF-stämman.

RS har initierat ett pågående utvecklingsarbete angående aktiv i idrott, vilket uttrycks i de utgångspunkter för statligt stöd som RS beslutade om i januari 2021. Arbetet syftar till att definiera begreppet, skapa rutiner för hur förbund och föreningar kan arbeta med registrering, säkerställa rensningsrutiner och därmed säkerställa en högre kvalitet för denna data. Som en del av arbetet har det i mars 2021 genomförts workshops med SF och RF-SISU distrikt och under hösten 2021 ska arbetet vara klart. Som ett led i att aktiv i idrott används vid fördelning av SF-stöd kommer definitionen beslutas av RS efter diskussion och dialog med SF.

Således har RS redan beslutat om ett uppdrag som innefattar det förslag som utredningen framförde angående definition av begreppet aktiv i idrott samt se över hur IdrottOnline kan utvecklas för att bidra till god datakvaliteten gällande aktiv i idrott. RS noterar att en ny definition kan medföra att det sker förändringar av vilka föreningsmedlemmar som ska omfattas av begreppet aktiv i idrott. Samtidigt är utgångspunkten att den nya definitionen fortsatt ska vara en indikator på hur stor idrottslig verksamhet som finns inom respektive SF. Att aktiv i idrott är en indikator på den idrottsliga verksamheten innebär inte en direkt koppling till tävlingsverksamhet, huruvida någon vill eller kan tävla inom förbundet till exempel på grund av ett internationellt regelverk är ingen avgörande faktor.

Av utredningen framgår att vissa SF generellt har stora föreningar (stort antal aktiva föreningsmedlemmar per förening) medan andra SF generellt har små föreningar (litet antal aktiva föreningsmedlemmar per förening). Att införa aktiv i idrott som en parameter vid fördelningen av tilläggsröster skulle väga upp dessa föreningsstrukturella skillnader som finns

mellan SF:en och på ett bättre sätt återspegla respektive SF faktiska storlek vid fördelningen av tilläggsröster.

RS finner att det finns visst fog för att föreslå en sådan förändring. Dock anser RS att det finns viktiga principiella skillnader mellan en parameter vid fördelning SF-stöd och en parameter vid fördelning av tilläggsröster till RF-stämman.

Av styrelsens förslag till punkten 10.9 Riksidrottsförbundets stödformer, RF-stämman 2019, framgår att en huvudprincip för alla stödformer, även SF-stöd, ska vara att RS beslutar om regelverk och stämman om ramar och principer. RS ambition är att med beaktande av stämmans roll och RS roll utarbeta ett ekonomiskt stödsystem som ökar förutsättningarna för idrottsrörelsen att nå sina mål. De ramar och principer som är föreslagna ger RS en flexibilitet i sitt agerande och SF en större långsiktighet och större påverkansmöjligheter på de principer som gäller alla stöd. Med anledning av att RS, efter diskussion och dialog med SF, beslutar om regelverket är det även följdriktigt att RS beslutar om en definition av aktiv i idrott när parametern används vid fördelning av SF-stöd.

RS anser däremot att en röstlängd, grunden för medlemmarnas inflytande vid stämman, fullt ut måste beslutas av medlemmarna och ska regleras i RF:s stadgar, det bör även gälla definitionen av en parameter som ska användas vid fördelningen av tilläggsröster. Därför förslås att RS ges i uppdrag att till RF-stämman 2023 dels föreslå en definition av aktiv i idrott som införs i RF:s stadgar utifrån den definition som beslutas av RS inom ramen för SF-stöd, dels föreslå att aktiv i idrott införs som en parameter vid fördelningen av tilläggsröster i enlighet med nuvarande utredningsförslag.

Som en konsekvens av detta förslag förslås även att FS ges i uppdrag att, till SISU-stämman 2023, förslå en stadgeförändring, i enlighet med nuvarande utredningsförslag, varmed MO:s föreningsantal ska jämföras med det beräkningstal som används för proportioneringen vid upprättandet av RF:s röstlängd.

RS föreslår att röstfördelningen till RF-SISU distriktsstämma ska ske enligt samma principer som SF och MO erhåller röster till RF- och SISU-stämman.

Bilaga 1: Förändrad röstlängd

4 kap 2 § RF:s stadgar

Nuvarande lydelse

Fördelning av SF-röster

RF-stämman består av 200 ombud med var sin röst. Antalet röster kan dock enligt femte stycket vara större.

Vid RF-stämman har varje SF som uppfyller kraven för medlemskap enligt 10 kap. 2 § en grundröst. Fleridrottsförbund erhåller tilläggsröster enligt följande:

- 1 tilläggsröst: 101 – 150 föreningar (alt. 50.000 – 250.000 medlemmar)
- 2 tilläggsröster: 151 – 500 föreningar (alt. 250.000 – 500.000 medlemmar)
- 3 tilläggsröster: 501 eller fler föreningar (alt. mer än 500.000 medlemmar)

Återstående röster fördelas mellan övriga SF med rösträtt i proportion till dessa SF:s föreningsantal den 1 januari det år stämman hålls.

Vid proportioneringen delas SF:s föreningsantal med 2, 4, 8 osv.

Föreningsantalet jämte härvid erhållna tal utgör jämförelsetal för tilldelning av första, andra, tredje, fjärde osv rösten utöver ovan angiven grundröst.

[...]

Förslag

Fördelning av SF-röster

RF-stämman består av 200 ombud med var sin röst. Antalet röster kan dock enligt sjätte stycket vara större.

Vid RF-stämman har varje SF som uppfyller kraven för medlemskap enligt 10 kap. 2 § en grundröst.

Återstående röster fördelas mellan samtliga SF med rösträtt i proportion till SF:s storlek den 1 januari det år stämman hålls.

Vid proportioneringen delas SF:s föreningsantal med 2, 4, 8 osv. Föreningsantalet jämte härvid erhållna tal utgör jämförelsetal för tilldelning av första, andra, tredje, fjärde osv rösten utöver ovan angiven grundröst.

[...]

9 kap 5 § RF:s stadgar

Nuvarande lydelse

RF-SISU distriktsstämma

[...]

Föreningar inom RF-SISU distriktsförbundets gränser som tillhör samma SF, som uppfyller kraven för medlemskap enligt 10 kap. 2 §, erhåller tillsammans en grundröst. Fleridrottsförbund erhåller tilläggsröster enligt följande.

- 1 tilläggsröst: 25 till 50 föreningar (alt. 5.000 – 15.000 medlemmar)
- 2 tilläggsröster: 51 till 75 föreningar eller fler (alt. 15.001 – 25.000 medlemmar)
- 3 tilläggsröster: 75 föreningar eller fler (alt. mer än 25.000 medlemmar).

Återstående röster fördelas i proportion till SF:s föreningsantal inom distriktet. Vid proportioneringen delas SF:s föreningsantal inom distriktet med 2, 4, 8 osv. Föreningsantalet jämte härvid erhållna tal utgör jämförelsetal för tilldelning av första, andra, tredje osv rösten utöver ovan angiven grundröst. Vid lika rätt till sista rösten, tilldelas varje berättigad en röst.

Föreningar i SISU:s medlemsorganisationer (MO), som inte är medlemmar i RF, har rösträtt på RF-SISU distriktsstämma. MO:s distriktsorgan har samma röstetal som SF:s distriktsorgan av motsvarande storlek enligt ovan.

Förslag

RF-SISU distriktsstämma

[...]

Föreningar inom RF-SISU distriktsförbundets gränser som tillhör samma SF, som uppfyller kraven för medlemskap enligt 10 kap. 2 §, erhåller tillsammans en grundröst.

Återstående röster fördelas i proportion till SF:s föreningsantal inom distriktet. Vid proportioneringen delas SF:s föreningsantal inom distriktet med 2, 4, 8 osv. Föreningsantalet jämte härvid erhållna tal utgör jämförelsetal för tilldelning av första, andra, tredje osv rösten utöver ovan angiven grundröst. Vid lika rätt till sista rösten, tilldelas varje berättigad en röst.

Föreningar i SISU:s medlemsorganisationer (MO), som inte är medlemmar i RF, har rösträtt på RF-SISU distriktsstämma. MO:s distriktsorgan har samma röstetal som SF:s distriktsorgan av motsvarande storlek enligt ovan.